

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Idete vaše vrste
skupnosti:
za celo leto 20 K—
za pol leta „ 10—
za šest mesecev
za celo leto 15 K—
Izračun po tarifu. — Pla-
čevila vprisanjem naj-
te priloži znamko za od-
govor. — Neprankirani
plačila se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vrtva
vse sedove
svojega dela in
marljivosti!

Redkopija se ne vro-
čajo. — Plačila in od-
govori v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kelečevski
ulici št. 7. — Telefon
št. št. 1899. — Kabin-
eti pošte urenilni
št. 14.194.

Starostno zavarovanje kmečkega ljudstva.

Na zadnjem zborovanju agrarnih inter-
esentov Slovenije v Ljubljani je bila po-
stavljena na dnevni red zahteva, da se ima
vesti starostno zavarovanje kmečkega
ljudstva.

Pozneje sem od nekaterih strani čul, da
te zahteve ni vzeti resno. Zato je treba, da
to zahtevo na tem mestu podprem.

Bolniško in nezgodno zavarovanje, ki
mu je danes podvrženo obrtno in industrijsko
delavstvo, za kmečke ljudi ni važno. Mi
vemo, da se je ta institucija zbirokratizirala
in zmehanizirala in da je v današnji
obliki nemogoča za kmečko ljudstvo. Za
kmečke ljudi pri nas, kjer prevladuje mala
posest, pa je važno starostno zavarovanje,
ki ga je mogoče izvesti na najenostavnejši
način in po ceni.

To misel je propagiral pri nas že pred
20 leti pokojni dr. Krek. Leta 1909 je sklical
v Ljubljano v hotel »Union« veliko zboro-
vanje, na katerem bi imel govoriti o tem
predmetu. Toda nasprotniki starostnega
zborovanja kmečkega ljudstva so ta shod
razbili. Na to je izdal v lastni založbi bro-
šuro: »Starostno zavarovanje kmečkega
ljudstva«. V tej brošuri pravi, da je zava-
rovanje vzajemno varčevanje. Zavarovanje
torej ni nobeden davek, temveč samo neka
potrebna vrsta vzajemnega, to je kolektiv-
nega varčevanja. Davkov nihče ne vračuje,
zavarovanje pa prinaša gmojne dobrine,
mir in stalnost.

Ob tej priliki je dr. Krek tole napisal:
»Ako se vpelje starostno zavarovanje samo
za obrtne delavce, potem je naš kmet ubit.
Že zdaj vse tišči s kmetov v mesto in v
kraje, kjer so tovarne in rudokopi. Ko se
vpelje še starostno zavarovanje, bo to še

mного hujše, zato se morajo v zavarovanje
sprejeti tudi kmečki delavci. Mali in srednji
kmetje — pravi dr. Krek — se ne razliku-
jejo veliko od delavca, mnogokrat so še na
slabšem. Kaj mu to pomaga, če je zapisano
v gruntnih bukvah, da je posestvo njegovo,
če je pa zraven pripisano vse polno dol-
gov. Kmetova dnina je že sedaj na slabšem
od delavčeve; če je pa še zadolžen, potem
je pravzaprav suženj svojih upnikov. Dela,
skrbi in se poti ne za sebe, ampak zadru-
ge, samo zato, da bi ohranil svoji družini
domaćijo. Država, ki bi dala obrtnemu de-
lavcu po 90 K (zlatih) op. ur.) na leto, bi s
tem podpirala tovarne.

Gospodarske in socialne razmere za
kmečko ljudstvo so danes slabše kot so
pa bile pred 20 leti, ko je to misel propo-
vedoval dr. Krek. Beg od rodne grude se
je od tedaj še pomnožil, privlačnost mesta
in tovarn je postala večja. Življenske za-
hteve so narasle, cene kmečkih produktov
in izdelkov so padle, cene obrtnih potreb-
ščin pa so se dvignile.

Proti temu počasnemu padanju kmet-
skih gospodarstev je treba socialnih profi-
ukrepov in reform. V vrsto teh spada tudi
starostno zavarovanje kmečkega ljudstva,
h kateremu bi morala poleg prizadelih pri-
spevati splošna socialna skupnost, to je
država, že zato, da se pride do večjega
blagostanja splošnosti, ki bo prišla v korist
tudi državi sami v ožjem njenem pomenu.

Starostno zavarovanje kmečkega ljud-
stva v urejeni državi je postulat (zahteva)
današnje dobe in socialne razmere družbe
kategorično (odločno) zahtevajo, da se to
zavarovanje tudi izvede.

Albin Prepeluh.

Dobra uprava in podpore.

Najvažnejša naloga moderne države je
dobra in poštena uprava. Stvar dobre upra-
ve je, da ureja vse medsebojne odnošaje
državljanov tako, da živi vsak državljan v
zavesti, da se mu ne more zgoditi nobena
krivica, ne osebno in tudi ne na premože-
niju, obenem pa mora uprava delovati tako,
da kolikor mogoče malo posega v privatne
pravice državljanov. Zato pravijo upravni
veščaki, da je najboljša uprava tista, ki
je ljudje sploh ne čutijo.

Druga stran javne uprave se pa tiče
gospodarstva z javnim denarjem. Država
(dežela, občina) ima mnogo potreb, ki se
tičejo vseh državljanov, in za katerih križje
morajo prispevati vsi državljanji z večjim
ali manjšim davčnim zneskom. Ta denar se
steka v javno blagajno (v »cesarsko kaso«),
o najboljši in najkoristnejši uporabi tega
denarja pa odločujejo državni (deželni, ob-
činski) upravniki.

Državno blagajno upravlja lahko ali
sam vladar, oziroma njegova vlada, ali pa
jo upravlja parlament. Za dobroto in po-
štenost uprave pa to ni merodajno, kajti
zgodovina pozna absolutne vlade, ki so
javni denar slabo upravljale ali pa narobe,
pozna pa tudi parlamente, ki so javni de-
nar dobro upravljali ali pa narobe.

V upravi javnega denarja pa igrajo ve-
likansko vlogo razne podpore. Država je
skupnost ljudi, ni pa ta skupnost samo
pravna, ampak je tudi moralna in socialna.
Naš socialni čut nam veleva, da moramo
človeku, ki ga je zadela n. pr. kakšna ne-
sreča, priskrbiti na pomoč vsi, torej tudi z
javnimi sredstvi, če ne gre drugače. Dok-
ler se črpa torej denar iz javnih sredstev
za take podpore, je vse v redu, in take
podpore smatra vsak za opravičene.

V čisto drugem pravcu pa se lahko
razvijejo stvari tam, kjer ne vladajo več

parlamenti, ki imajo skupne državne in-
terese pred očmi, ampak se parlamenti raz-
cepijo v sebične stranke, ki ne gledajo to-
liko na splošno korist, ampak imajo pred
očmi le svoj strankarski interes in pa oseb-
no dobrobit veljavnih in vplivnih svojih pri-
stašev. Kjer se pravi parlamentarizem iz-
maliči v strankarstvo in klikarstvo, tam se
le prerado zgodi, da začno večinske stran-
ke smatrati javno blagajno za nekako svoje
privatno premoženje in tam se potem tudi
prerado zgodi, da se ne dele podpore več
po principu skupne koristi, ampak le po
koristih strank in njenih pristašev. Kjer pa
se to zgodi, tam se izpremene »podpore«
v čisto navadno in osudno kupovanje duš!

V deželah, kjer imajo tak izmaličen
parlamentarizem, da vladajoče stranke
smatrajo lahko državno blagajno za svojo
privatno last, se dalje navadno dogaja tu-
di to, da stranke le prerade pozabijo na
svoja »načela« (če jih sploh imajo), ampak
se bore edinole za to, kdo da bo dobil
večino in z večino vred tudi državno (de-
želno, občinsko) blagajno v svoje roke, da
bo potem z javnim denarjem lahko delil
dobrote in podpore svojim strankarskim
prijateljem in prijateljcem.

Mi poznamo dosti dežel, kjer se je par-
lamentarizem tako pokvaril in pohabil. Kjer
pa se razvije taka pokvarjenost, da se
»podpore« ne dele več po morali in po-
štenju samo z ozirom na občo korist, am-
pak svojevoljno in samoglavo, češ sedaj
smo gospodje mi in samo mi, in samo mi
lahko delamo, kar hočemo, brez ozira na
moralo in poštenje, tam mora biti konec
vsake javne morale in vsakega javnega po-
štenja sploh! V takih deželah ne poznajo
več borbe za pravico in resnico in za
splošno korist, ampak poznajo le »koritar-
stvo«, t. j. borbo, pri kateri se gre le za
to, kdo bo prvi in več izvel iz državne
blagajne za svoj žep.

Huda pa postane stvar, če v takih de-
želah podpore naenkrat prenehajo in če
ljudje, ki so bili vajeni od svoje stranke
prejemati le »podpore« in »podpore«, za-
čutijo naenkrat prazne žepel! Takrat začno
ljudje godrnjati in kleti. Kolnejo seveda naj-
bolj tisti, ki jih niso pripeljali v stranko
kakšni principi ali načela, ampak ki so po-
stali strankarji le zato, da bi koristili s po-
močjo stranke sebi, svojemu trebuhu in
svojemu žepu. Taki ljudje potem najbolj
razsajajo in govore: »Vrag naj vzame vse
skupaj, če mi nič ne nesel!«

Najhujše pa se maščuje nenadna uki-
nitev podpor nad voditelji takih strank, ki
so se zanašali le na podpore oziroma na
kupovanje duš s podporami. Kakor hitro
ni več podpor, začno na podpore navajeni
in s podporami razvajeni in pokvarjeni
ljudje govoriti: »Čemu pa naj nam bo tak
voditelj, ki nam nič več ne da? Zakaj naj
se priklanjamo in sledimo človeku, čegar
podpis in priporočilo nič več ne zaležeta
za kakšno podporo?« Tako govore ljudje,
in prav imajo! Krivi pa so tega pojava se-
veda tisti, ki so ljudi s podporami kupovali

in jih na ta način moralno popolnoma pokvarili in ubili.

Huda šola je to, biti nekaj časa brez podpor, ampak silno zdrava in koristna je, kajti samo na ta način se da ubiti tiste, ki

so nesrečo kupovanja duš zanesli med ljudi.

Le pogledite v sosedno Avstrijo, zlasti na Dunaj, pa boste videli v praksi potrjeno vsako našo besedo, ki smo jo zapisali tukaj.

Zaslužen odgovor.

Kakor smo omenili že v zadnjih številkah našega lista, se je začel tudi »Slovenec« baviti s krizo, ki danes mori našo kmetisko mladino, ki ne more najti več doma dovolj kruha in zato odhaja v tujino s trebuhom za kruhom. »Slovenec« pa se je spozabil tako daleč, da je namignil v enem svojih člankov, da je vzrok izseljevanja naše mladine »želja po uživanju« (kino itd.), v drugem pa, da »ljudje nočejo delati«.

Mi smo na tiste članke odgovorili, odgovoril pa je »Slovenec« tudi »Kmetiski sin O. G., sedaj v tujini« (v »Slovenec« dne 14. junija). Hvalevredno je od »Slovenca«, da je objavil tudi ta odgovor. Objavljamo ga pa tudi mi, ker sijajno dokazuje, da smo imeli prav mi, ne pa »Slovenec«.

G. O. G. »kmetiski sin, sedaj v tujini« piše doslovno:

V članku »Naša rana«, tiskanem v Slovenec od 21. junija t. l. in v rubriki »Kaj pravite« od 31. maja t. l. sem čital toliko obtožb na račun naše kmetiske mladine, da me je to užalostilo, čeprav čutim resničnost marsikatero ugotovitve člankarjev. Vendar je treba zaradi objektivne resnice pokazati na nekatere stvari, ki so jih gospodje mogoče pozabili, mogoče pa iz potrebnih pedagoških vidikov, ki jih popolnoma odobravam, namenoma prezrli. Saj je res, da nam je moderna civilizacija, njena napačna tuzemska usmerjenost mnoge zelo izkvarila. Toda, če hočemo čisto resnico, dejansko stanje našega naroda spoznati, moramo vendarle upoštevati, da niso samo moralni vzroki krivi, da je začel padati.

Torej, da samo eno točko zagrabil: Zakaj se izseljuje naša kmetiska mladina? Ali res samo ali poglavito zato, ker ne ljubi več domače grude in hoče v mestu lagodno pri lažjem delu živeti ali pa, čeprav težko dela, zato da za težko prisluženo pa višjo mezdo lahko v Ameriki uživa vsaj sadove moderne civilizacije — kino, ženske, bar, nedeljsko pečenko in po zadnji modi obleko?

Odgovor na to vprašanje je težak, ker vsebuje pod trdo skorjo toliko tihe, globoke in elementarne tragike — tragike zapustitve rodne grude, da bi jo le redkokdo mogel dostojno opisati. So mnogi, ki brez potrebe zapuščajo domačijo, ker jim je skromno življenje zamrzelo, vendar pa je večina prisiljena iti v tujino. Ideal vsakega poštenega kmetkega fanta je lastno posestvo, četudi majhno, samo da bi skromno preživljalo družino. Toda ravno tu nastajajo ovire, na katere opozarjam del naše inteligence, ki kaj slabo pozna kmetiske razmere.

V Sloveniji, razen v Prekmurju, se posestva ne delijo na toliko delov, kolikor je fan-

tov pri hiši, temveč posestva prehajajo samo na enega člana družine, ostale pa ta izplača. Ti so seveda obsojeni, da se ločijo od rodne hiše in grude in si poiščejo svojo eksistenco kjerkoli, četudi onkraj luže. Samo majhen primer! Ko doraste številna družina, v kmetiskih domovih nastane vprašanje: »Kam?« — Reši se pa tako, da eden prevzame dom, vsaki dvajseti se mogoče kam priženi, drugi pa morajo po svetu — za kruhom!

Tu smo sedaj pri oni točki, ki je pognala tisoče in tisoče po svetu, mnogo več jih pa še bo! Ne megljena boleost poetov, temveč resnična bol nad zapustitvijo rodne grude spremlja človeka, tavajočega izven ožje domovine, ko vidi, da je tujina vedno le samo mačeha. Ker je pa nagon samoohranitve močnejši od vseh čuvstev, je umevno, da pograbi človek za košček kruha tam, kjer ga najde.

Ako kmetiska mladina, prisiljena radi sedanjih socialnih in kulturnih razmer, ne more poiskati kruha v svoji domovini, temveč v tujini, ji bo gotovo vsak pošten človek oprostil, ako ga išče tam, kjer so boljši zdravstveni in gmetni pogoji.

Priznajte vendar, da izseljevanje vsaj v večini slučajev ni znak pomanjkanja ljubezni do rodne grude, pač pa znak pridnosti in v jedru še ohranjenega moralnega zdravja našega naroda. Dokler bo naš narod tak, kakor je, se bo tudi izseljeval. Ako bi pa kedaj nastopile razmere kot v nekaterih bogatih krajih naše države, kjer veliko rodbin nima niti enega otroka, ali pa samo enega do dva, potem bo konec tudi izseljevanja. Tega pa našemu narodu ne želimo in naš narod sam ne mara, ravno zato, ker je v korenini še zdrav.

Žalostno dejstvo je dalje, da naša industrija ne more dati stalnega zaslužka niti svojim starim delavcem, kamoli, da bi zaposlila naše naraščajoče delovne moči, katerih letna nadprodukcija znaša samo v Sloveniji okroglo 6000 duš. Kam ž njimi? Ker smo zoper »belo kugo«, nam ostane samo izseljevanje.

Kar se mode tiče, ne bom veliko govoril. Stanovi so danes na zunaj čedaljebolj izravnava. Če je mestni »škric« lep, zakaj bi kmetiski fant ne bil? Ali si morete fanta, ki je član pevskega, prosvetnega ali kakega drugega društva in celo odbornik, predstavljati v starinskem kroju? Ali pa posavsko dekle, ki v bližini mesta živi, v dolgem krilu, ko pa ljubljanski cvetovi kulture po posavskih tratih posnemajo svojo pramater Evo? Če meščani učijo zdaj kmete etiko, se morajo pač sami prej izboljšati. Pri glavi riba smrdi, narod pa pri svoji inteligenci! — G. O., kmetiski sin, zdaj v tujini.

sojati, tako mu moramo po drugi plati pričarati največje zaklade in lepoto prirodnega življenja. Vzgjati nam je narod tako, da učvrstimo etično stran njegovega življenja.

V tem velikem namenu pa se moramo najprej ločiti od sedanje pisane kulture. Drugič: Gledati moramo na svojo nalogo s širšega gledišča, ki obvlada pomembna, nadrejena in odločilna vprašanja. S pikami na i ne moremo dospeti daleč.

Delo je stvaritelj vsakeršne kulture. A ta ideal je v okovih. Nad njem gospoduje barbarstvo preteklosti, starorimsko izkoriščevalno pravo. Kmet mu hlapčuje z delom na svoji zemlji, delavec s prodajo svojih telesnih moči v tvornici in rovu. Kar je najsvetejše, se najbolj podcenjuje. Odtod se množe armade praznih rok in po njih dvojna nesreča: Prvič so zemlji odtegnjene zdrave mišice, drugič se v nove rodove prelije kal telesne in moralne onemoglosti.

Kam pridemo po tej poti?

Oprostitev dela mora torej postati geslo in središče vzgojnega dela, ustvarjalno kmečko delo in njegova sodelavka priroda pa naše svetišče.

Prava narodna vzgoja pojdi v pravcu danskega ljudskega apostola, pastorja Srundtwiga, ki je že skoraj pred 100 leti preklel šolsko logiko in pogansko pamet.

Danski kmet je med prvimi doumel besede in misli Srundtwiga, in na njegovi ideji zasnovane visoke šole — ljudske univerze so postale njegova last. Zato se je razmeroma v kratki dobi popolnoma preobrazil. Sicer je izgubil na svojem nekdanjem licu — razvoj ima pač svoje zahteve —, a nasprotno se je uravnovesil v smeri zahtev novega časa: Njegovo duševno obzorje se je razširilo, njegov duh poglobil. Od kmeta trpina se je dvignil do kmeta umetnika, z revščine je prestopil k blagostanju.

Ljudska visoka šola zasaja že dolgo vrsto let v kmečko dušo zdrave nazore, prežete z ljubeznijo do naroda in vsega človeštva, v ljudstvu vzbuja čut do lepega in vzvišenega ter voljo do plemenitega in občekoristnega dela. Ta šola ustvarja osebnosti, ki znajo delati in se udeleževati s srcem in razumom.

Danski narod živi, ker ustvarja v dve smeri: v telesno in duhovno; živi, ker tvori bodočnost. Bodočnost pa je le produkt sedanosti, to je našega lastnega dela in misli. Vsa prizadevanja tega naroda merijo v resnično prosveto. Najnižja plast naroda — če naj se tudi pri njem tako izrazimo — tvori sicer novo, a najbolj trdno lice svojega naroda.

Naravno, da je v takem narodu že davno pognala težnja po skupnem, vzajemnem snovanju. Ko je ljudstvo spoznalo vzrok svoje mizerije, so se vedno bolj oslanjalo nase. Prej šibki poedinci so se sklopili v močno zvezo združnih edinic. Danes je ta orjaška veriga odločilna činiteljica nele v gospodarskem, ampak v celotnem javnem življenju. Sproščeno delo je rodilo bogate plodove.

V marsičem sliči naš kmet danskemu. Nimata le slične zgodovine črnih dni in nista si bližnja le po številu, ampak tudi po značaju. Tudi naši kmečki očetje so v najtežjih časih in prepuščeni samim sebi, brez sredstev in zaslombe ustvarjali le iz sebe in so nam pripravili dovolj lepo dedščino. A danes sta si z danskimi kmetom zelo narazen; mnogo bolj kot kdaj prej. Naš kmet je napram danskemu majhen. Izmučen je in vedno težje skrbi mu režejo brazde v uvela lica. Skromni so tudi njegovi pridelki. Naše kmečke roke, delavne in marljive, a za današnje dni nespособne, delajo pretežno po izročilih očetov, iz dneva v dan. Medtem ko se učeni svet bavi z usužnjenjem ozračja in računa o planetih, danes, ko je delitev dela skovala vse mogoče poklice, stoji kmet pred stoterimi ugankami.

(Nadaljevanje prih.)

Vzgoja kmečke mladine.

(Nadaljevanje.)

Liebig, učenjak in plemenit mož, (Just pl. Liebig je bil kemik; z dolgotrajnimi poskusi je dognal zakon o najmanjši količini hranilnih snovi v zemlji ali zakon minima. S tem je postavil kmetijstvo na znanstveno podlago) se je določno izrazil: »Moči in sile zemlje, blagostanja, bogastvo in npravstvo závisé v vseh deželah od vsote znanosti, ki si jih je ljudstvo pridobilo.«

Torej znanost in ljudstvo, ne znanost in poedinci dajo zemlji sile, narodu pa materijalne in duhovne dobrine. A da ne bomo teh

besed napačno razumeli. Rekli smo že, da je kmečki narod od vseh socialnih skupin še najbolj priroden. Ravno tako je bilo tudi podčrtano, da je vedno in povsod v prvenstvu bistvo človeka. Ni dovolj, če tega človeka narkmimo z raznimi nauki. Tak bo še vedno lepó pobeljeno trhlo ogrodje. Naša naloga je ravno danes, ko je tudi kmečko ljudstvo prepojeno z docela napačnimi nazori, veliko večja: Kakor mu moramo po eni strani kazati pojave resničnega življenja v jasni luči in ga moramo učiti samostojno misliti in raz-

Beograjski proces končan.

Dr. Vladimir Maček oproščen.

Dr. Vladimir Maček.

V soboto, 14. t. m. je bil končan pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu proces proti dr. Mačku in hrvatskim omladincem. Proces je pričel 24. aprila in je trajal do 7. junija, v soboto 14. junija pa je bila izrečena sodba. Obtoženih je bilo 24 oseb, ki jih je zagovarjalo 30 odvetnikov.

Sodba:

V imenu Nj. Vel. kralja je izreklo državno sodišče za zaščito države v Beogradu na sestanku članov tega sodišča, ki so tukaj prisotni, in po končani glavni razpravi proti obtožencem v prisotnosti njihovih braniteljev to-le obsodbo:

da so krivi: Ivan Bernardić, Cvetko Hadžija, Martin Franekić, Ljubomir Kremzir, Stjepan Mateković, Filip Paver, Ivan Ban, Ivan Štrtak, Velimir Mocnaj, Franjo Veselić, Ivan Prpić, Ante Stefanac, Pavle Margešić in Jakob Jelačić;

oproščeni pa so: dr. Vladimir Maček, Vilko Begić, Milan Lebović, Franjo Kuntić, Milan Debančić, Anton Štefanić, M. Levnajčić, Stjepan Glušac, Božo Arnšek.

Obsojeni so bili:

Bernardić Ivan je obsojen na kazen robije 15 let, pri čemer se mu šteje prestani pritvor in preiskovalni zapor od 17. decembra 1929 do danes. Obsojen je nadalje na trajno izgubo častnih pravic in bo po prestani kazni izgnan iz Zagreba za dobo treh let.

Hadžija Cvetko je obsojen na petletno robijo. Šteje se mu prestani pritvor in preiskovalni zapor od 13. decembra 1929 do danes. Obsojen je nadalje na izgubo častnih pravic za dobo petih let in po prestani kazni bo izgnan za tri leta iz Zagreba.

Franketić Martin je dobil osem let robije, šteje se mu prestani pritvor in preiskovalni zapor, nadalje izgubi častne pravice in po prestani kazni bo izgnan za tri leta iz Zagreba.

Kremzir Ljubomir je bil obsojen na šest mesecev strogega zapora. Šteje se mu prestani pritvor in preiskovalni zapor in se zato takoj izpusti na prostost.

Matejković Stjepan je obsojen na 10-letno robijo, prizna se mu prestani pritvor in preiskovalni zapor od 15. decembra 1929. Po prestani kazni bo izgnan iz Zagreba za tri leta.

Paver Filip je obsojen na 10 let robije, v kazni se mu šteje prestani pritvor in preiskovalni zapor od 14. decembra 1929. Po prestani kazni bo izgnan iz Zagreba za tri leta.

Ban Ivan je obsojen na eno leto robije, štejejo mu prestani pritvor in preiskovalni zapor od 14. decembra 1929. Nadalje je obsojen na izgubo častnih pravic za dobo treh let in bo po prestani kazni izgnan iz Zagreba za tri leta.

Štrtak Ivan je dobil šest let robije in je bil vrhu tega obsojen na trajno izgubo častnih pravic, vračuna se mu prestani pritvor in preiskovalni zapor od 14. decembra 1929.

Mocnaj Velimir je bil obsojen na tri leta robije, nadalje na triletno izgubo častnih pravic in bo po prestani kazni za tri leta izgnan iz Zagreba. Štejejo mu prestani pritvor in preiskovalni zapor od 14. decembra 1929.

Veselić Franjo je bil obsojen na eno leto strogega zapora, v kazni mu štejejo prestani pritvor in preiskovalni zapor.

Prpić Ivan je bil obsojen na eno leto strogega zapora. V kazni mu štejejo prestani pritvor in preiskovalni zapor.

Stefanac Ante je bil obsojen na štiri leta robije in na štiriletno izgubo častnih pravic, v kazni mu štejejo prestani pritvor in preiskovalni zatvor od 13. decembra.

Margešić Pavle je bil obsojen na kazni strogega zapora šestih mesecev. Vračunajo mu prestani pritvor in preiskovalni zapor od 15. decembra 1929. Ker mu poteče kazni jutri, bo takoj nato izpuščen na prostost.

Jelačić Jakob je bil obsojen na robijo treh let in na izgubo državljanjskih pravic za dobo štirih let.

Med temi mesti jih je mnogo, ki so naravnost sijajno plačana, domačinov pa ni! Zato opozarjamo kmečke starše, naj se tudi za te šole nekoliko pobrigajo, v svoj prid in v prid svojih otrok!

Ob priliki bomo o teh šolah spregovorili še kaj več.

Značilne besede.

Nedavno sem se slučajno ustavil pri nekem bajtarju. Že z njegovega komaj 4½ orala obsežnega zemljišča se je razbralo, da je upravlja pameten mož. Pogovorila sva se to in ono. Med drugim sem si zapomnil tele njegove besede: »Prav naključje je hotelo, da sem začel proti starosti čitati časopise in knjige. Ni mi žal. Nisem sicer bil nikoli domišljav, a vendar sem si mislil, da smo mi, ki delamo s krampom, zase dovolj pametni in ves ostali svet nima v tem besede. Motil sem se. Prepričal sem se, da se tudi izobraženi ljudje razumejo o naši stvari in da je tiskana beseda vendarle dobra in celo zelo koristna. Nam zelo tekne, ko je izgovorjena ali pa napisana z dobro odejo in odkritosrčno. To dobro še imamo, da vemo kedaj in odkod prihaja od srca. Ravno sedaj nam je potreben pameten in odkritosrčen nasvet. Znajte, da preživljamo težke čase. Jaz nekaj mislim po tiskani besedi, nekaj pa s svojo glavo. Pa sem prišel do zaključka, da edino mi smo poklicani rešiti težko nalogo, da bo vseč Bogu in ljudem. Bogu — ker mora tudi pot našega obraza zaslužiti svoj pošten kos kruha, da zaslužimo zase in za svoje otroke, ljudem — ker je naše zvanje v prid vsem in je v naših dolžnostih največje dobro naroda in vsega človeštva. Mi dajemo življenju življenje, mi izročamo narodu sokove.« — Pogledal me je, ker je mislil, da ga ne razumem. Ker sem mu namignil nеле da ga razumem, marveč, da se ž njim popolnoma ujemam, je nadaljeval: »Mi smo podlaga državi in prav je, da je naš kralj javno priznal, da je kmet vse. Naj čuje svet resnico in naj nas spozna, tudi nas male. Kdor dela za naše dobro, dela za dobrobit naroda. Pomagajte nam na trdnjše noge, pa bo tudi vam boljše!« — Kako naj vam pomagamo, ko nam ne zaupate. —

»Ta stvar pa je tako-le: Dolgo vrsto let smo bili izkoriščani. V vse mogoče namene ste nas vabili, le v naše dobro ne. Ko nas niste potrebovali, ste se nas izogibali in od nikoder ni bilo prijazne besede. K meni ni prišel nikdo — pač pa tja — pokazal je na lepo gospodarstvo —, ker je ona hiša nudila mnogo več ko moja. Zakaj tako? Komu je bilo to v prid? Nam majhnim ne, narodu tudi ne, in dobri stvari tudi ne. — Ej, dosti se je grešilo. Danes se rado zvrta krivdo na nas, vsi mogoči grehi se iztaknejo na nas — a mi smo pri stvari najbolj nedolžni. Pa ne zamerite, da sem vse to tako povedal.« — Koliko dobrega zrna je v preprostem ljudstvu! — sem si mislil, ko sva se z bajtarjem ločila in me je prosil, da naj ga še obiščem. Sodba preprostega naroda, dasi večkrat narekovana po nagonu, je za nas porazna. A ravno to sodbo moramo docela podpisati, če hočemo kreniti na drugo pot. Pojdimo med bajtarje! Seveda nas čaka težko delo, a to delo tvori znaten del naše naloge.

F.

Kam z kmetško mladino?

Bliža se konec šolskega leta. To je za stariše važen dan, zlasti za tiste, ki se morajo odločiti, kam z otroci prihodnje leto: Ali naj otrok-fant ali deklica šolo še nadaljuje, ali naj jo izpremeni, ali pa naj vstopi v kakšen praktičen poklic? Ta odločitev je važna zlasti za kmečke stariše, kajti ogromna večina naših šolanih ljudi in obrtnikov prihaja iz kmečkih hiš.

Dandanes je spoznanje splonšo, da brez temeljite šolske izobrazbe otroci težko napredujejo v kasnejšem življenju. So sicer izjeme, ki pridejo do lepega blagostanja tudi brez posebnega šolskega znanja, toda te izjeme le potrjujejo pravilo. Glede šolanja kot takega je stvar torej jasna — gre samo za to, v kakšne šole naj pošljemo svoj naraščaj, da ne bodo kasneje trud in stroški takorekoč zastronj.

Na deželi je še dandanes najbolj znana šola gimnazija (latinska šola). Ta šola je na deželi priljubljena in zaželjena še posebno zato, ker iz te šole prihajajo »gospodje« in srčna želja večine kmečkih mater je pač, da bi sin enkrat pel novo mašo (poleg tega pa igra važno vlogo tudi tiha misel, da bo »gospod« pozneje, ko bo župnik, lahko domov kaj »dal«). Za duhovniški poklic pa žalibog ni vsak rojen, je pa tudi vprašanje, če bi bilo dovolj službenih mest za vse. Za vse druge stanove in poklice, ki izhajajo iz gimnazije, so pa danes nastopili težki časi, tako da je

veliko vprašanje, če se gimnazija še tako izplača kakor se je nekdanj. Treba je le pogledati današnje ogromno število zdravnikov, pravnikov in profesorjev, pa si bomo kmalu na jasnem. Takoj po prevratu l. 1918. je bilo pač dobro, ker je moral domači naraščaj zasedeti tista mesta, ki so jih nekdanj imeli Nemci. Danes je pa položaj popolnoma drugačen, ker so vse službe zasedene z mladimi močmi. Prevelikega števila zdravnikov, profesorjev in juristov pa naša dežela nima kam dejati in že danes vidimo, kako hud boj se bije za vsako službo. Od samih paragrafov pa najboljši pravnik ne more živeti in sama slovnica tudi najbolj učenega profesorja ne more rediti. Večina študiranih ljudi, ki prihajajo iz gimnazije, je pa poleg tega še omejena le na lastno domovino, ker z našimi paragrafi a. pr. drugod po svetu noben jurist nima kaj početi.

Zato svetujemo kmečkim staršem, naj se zanimajo nekoliko tudi za druge šole, ki so na kmetih manj znane, so pa v današnji dobi dosti bolj praktičnega pomena kakor gimnazije, ker pripravljajo fante na poklice, kjer jim je več ali manj odprt ves svet, zlasti če fantje res kaj znajo. Opozarjamo zlasti na realke, na obrtne šole (zlasti na srednje tehniške šole) in na razne strokovne šole sploh. Le pogledajte, koliko je še dandanes v naši industriji dobro plačanih mest, kjer sede Nemci, Čehi itd., ker nimamo domačega naraščaja.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz-Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz-Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz-Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dopisi

Sv. Jurij ob Ščavnici. Prejšnji mesec se je vršilo na travniku g. M. Domanjka licencovanje bikov. V komisiji so bili gg. Zupanc, kmetijski referent, Jakob Zemljčič, župan in posestnik iz Slatine Radenci, Alojz Skof, srezki veterinar, J. Rajh kot zastopnik sreskega kmetijskega odbora, oba iz Ljutomera, in Slana, posestnik iz Bolehnečič. Kmetje so prignali precej bikov, vendar je dosegel odstotek uporabljivih za skakanje le 70%. Vzrok tej pasivnosti s strani posestnikov je premala podpora v njihovem trudu. Opazilo pa se je, da prevladuje v župniji že simendolska pasma, dočim marijadvorska stalno peša. Povdariti pa je treba da simendolski bik v svoji starosti ni pravilno razvit z ozirom na svojo velikost in težo. Krivda leži gotovo v kakovosti krme. Vendar se bo ščasoma tudi ta nedostatek skušal odpraviti in s tem bo dosežen velik napredek v živinoreji naše župnije. Seveda je tudi mnogo odvisna rast živine od kmeta samega. Neredno polaganje, neredna napojitev, še v večji meri pa nepažnja, ko je živina mlada, ko se še začne razvijati i. t. d. Ko bodo odpravljeni ti in še mnogo drugih manjših nedostatkov, bomo zabeležili uspeh v živinoreji našega kraja. V očini Sv. Jurij so bili licencovani 4 biki, za občine Galušak 2, Slaptinci 1, Dragotinci 4, Terbegovci 1, Grabonoš 2, Bolehnečiči 3. Od tega je bil en bik pingavec, 3 marijadvorci, a vsi drugi popolni ali križani simendolci.

Pilštanj. Na škapulirsko nedeljo dne 13. julija 1930 in ne 6. julija, kakor so pomotoma pisali listi, se bode na Pilštanju blagoslovila motorna brizgalna prostovoljnega gasilskega društva Pilštanj - Lesično. Po blagoslovi bode skupna vaja vseh došlih in domačega društva na občinskem pašniku v Lesičnem, nato pa veselica v prid društva z bogatim sporedom. Sosedna gasilska in druga društva se naprošajo, da ta dan ne prirejajo nikakih vaj ali veselice, naj ta dan prepustijo mlademu pilštanskiemu društvu. Poskrbljeno je, da obiskovalci ne bodo lačni in žejni, dobra pilštanjko-lesiška kuhinja ter prvovrsten virštaničan bode gotovo zadovoljil vsakogar. Svirala bode domača godba na pihala, Rosenbauer-Koširjeva motorka bode pa pokazala, kako velika je njena zmožnost. Vsa bližnja in daljnja gasilska in druga društva, kakor vsi prijatelji gasilstva se prijazno vabijo. Spored je v celoti tako lep, da gotovo ne bode nikomur žal za urice, katere bo ta dan preživel v našem Pilštanju.

Sovodenj. Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo 29. t. m. izlet na Blegoš. Vabimo vse člane, da se tega izleta udeležijo. Pride tudi zastopnik Zveze iz Ljubljane.

Kamnik. V petek je nenadoma umrl posestnik in restavrater g. Josip Kenda. S pokojnim smo izgubili enega naših najodličnejših meščanov, ki je dolgo let deloval nad vse uspešno in požrtvovalno tako v občinskem in okrajnem cestnem odboru, kakor tudi v raznih društvih in meščanski korporaciji. Njegova restavracija je bila splošno znana in vedno obilno obiskana. V zadnjih letih se je umaknil iz javnega življenja in je vse svoje sile posvečal svojemu podjetju ter Kmetiskemu hranilnemu in posojilnemu domu, podružnici v Kamniku, kateremu je načeloval od njegove ustanovitve. Pogreb blagopokojnika, ki se je vršil preteklo nedeljo, je pričal, kako velik ugled in spoštovanje je užival med občani in kako je bil priljubljen.

Naj bo ohranjen trajen spomin odličnemu možu, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

Kmetska vlada v Rumuniji.

Novi rumunski kralj Karel II.

Takoj po vrnitvi princa Karla iz tujine je podal predsednik vlade dr. Juliu Maniu ostavko celokupne vlade, ki je bila tudi sprejeta. Po proglasitvi Karla za rumunskega kralja so se pričela pogajanja za sestavo nove vlade. Po neuspelih poskusih, da bi se sestavila koncentracijska vlada, v katero bi vstopile vse stranke, je kralj poveril mandat za sestavo vlade bivšemu predsedniku vlade Maniu, ki je sestavil čisto kmetijsko vlado. Listi poročajo, da bo še to jesen parlament razpuščen in razpisane nove volitve.

Dr. Juliu Maniu,

voditelj narodne kmetijske stranke in predsednik vlade.

Najstarejši živinozdravniški pisatelj med Hrvati.

Kakor sta bila med Slovenci Janez Bleiweis-Trsteniški in Simon Strupi prva znanstveno izobražena pisatelja v veterinarski stroki — gl. »Kmetski list« št. 1 iz l. 1929. — tako je bil med Hrvati Jos. Ubl, živinozdravnik, ki je prvi spisal živinozdravniške knjige v hrvaškem jeziku. Ker ima ta mož zasluge tudi za nas Slovence s tem, da je takorekoč ustvaril znanstvene izraze za veterinarstvo, katerih se tudi mi še dandanes poslužujemo, naj na kratko spregovorimo o njem v sledečem:

Josip Ubl je bil rodom Čeh, ker rodil se je v Chudenicah na Češkoslovaškem dne 4. aprila l. 1844. Po dokončanih domačih šolah je šel na Dunaj in tu dobil diplomu živinozdravniška l. 1867. Na to je služboval na Moravskem in postal profesor na višji gospodarski šoli v Doubravicih, od tu je prišel v istem poklicu na gospodarsko-gozdarsko šolo v Križevcih na Hrvaškem. Tu se je pričelo njegovo delo l. 1870. in ne samo na šoli, temveč tudi na pustih ledinih živinozdravniškega slovstva. Ob istem času so delovali tudi Slovenec dr.

Ivan Dežman in dr. Ant. Švare na zdravniškem pisateljskem polju in tem trem kulturnim delavcem se je posrečilo postaviti temelje znanstvenim izrazom zdravniške oziroma živinozdravniške hrvaško-slovenske terminologije. Resnično je treba občudovati pri delu Čeha Jos. Ubla. Hrvaškega jezika se je hitro in temeljito priučil, za kar je imela zasluge posebno njegova soproga-učiteljica, ki je kot izobražena Hrvatica dobro poznala hrvaški jezik in pravopis. Poleg tega je bil Ubl v stiku s Slovincem dr. Iv. Dežmanom, ki je sestavil in izdal prvi zdravniški slovar v hrvaškem jeziku in Slovincem dr. Radoslavom Krištofom. Zanimivo je dejstvo, da so pomagali sestavljati znanstveno terminologijo na Hrvaškem tudi Slovenci in Čehi.

Dela, ki jih je spisal Josip Ubl, so sledeča: »Anatomija i životoslavlje domaće životinje« l. 1874.; dve leti pozneje je izdal dve knjigi in sicer »Sudbeno živinarstvo« in »Bolesti i ljekovi za domaću životinju«; l. 1880. je izšlo delo »Kopitoznanstvo i podkivanje«, potem l. 1882. v dveh delih »Pouku ob uzgoju domaće životinje«, kar je bilo za hrvaško živinorejo zelo velikega pomena.

Ubl je sodeloval tudi pri gospodarskih strokovnih listih kot »List mjesečni«, »Gospodarske novine«, »Gospodarski list« in pri delih, katere je izdajalo hrv.-slav. gospodarsko društvo in ki jih je pozdravil Slovenec dr. D. Trstenjak kot vrlo koristne. Ubl je obdelal l. 1885. v zborniku kr. zemaljske vlade »Ovčarstvo i konjarstvo« in l. 1886. v knjigi »Umno mljekarenje« poglavje »Uzgoj goveda, navlastito kravah muzarah«. Zadnje njegovo delo je bila knjiga »Živinarstvo«, katera je izšla l. 1892.

Umril je l. 1925. v mestecu Novi ob Hrvaškem primorju, njegovo življenje, delovanje in dela je obravnaval med. vet. dr. Leander Brozović v Novem, kateremu se tu ponovno zahvaljujem za osebno podarjeno mi inaugur. disertacijo o zasluženem živinozdravniku-profesorju Josipu Ublu.

Vet. inšpektor Hugon Turk.

Star naročniki, ki ste bili te dni pismeno opominjani od uprave, se naprošate, da čim preje poravnate za ostalo naročnino!

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 14. junija 1930. — Stanje hmeljskih nasadov je ostalo slejkoprej neenako. Sedanja vročina brez padavin ne pospešuje rasti hmelja. Le v nekaterih nasadih je dosedaj rastlina komaj dosegla višino drogov, oziroma žičnega ogrodja; v mnogih drugih vrtovih je pa komaj 1—2 m visoka. Če željenih padavin v kratkem ne bo, bode rastlina predčasno pognala stranske panoge. V jeseni ali zgodaj spomladi obrezani hmeljniki kažejo že tuintam cvetne nastavke. Iz navedenega se lahko sklepa, da stanje hmeljskih nasadov ni normalno. O škodljivcih in boleznih ni kaj pomembnega poročati. — Društveno vodstvo.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-50
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	7-99
1 ameriški dolar	Din	56-50
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

**ZVEČER za
namakanje**

Schichtova

**ZJUTRAJ za
izkuhanje**

Schichtova

ŽENSKA HVALA

TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

Novice

Kmetijski praznik na Krškem polju se vrši letos v nedeljo, dne 20. julija t. l. Odbor »Dirkalnega in jahalnega društva« je že pričel marljivo delati na pripravah praznika, ki bo, po razpoloženju in volji kmetijskega ljudstva sodeč, letos še veličastneje vspel, kakor druga leta.

Zveza agrarnih interesentov je priredila predavanja o agrarni reformi in sicer 8. junija v Rečici v Sav. dolini in 15. junija na Fali pri Mariboru. Predaval je geometer Milan Mravlje.

Umrli je v Ljubljani bivši poslanec SLS v. oblastni skupščini Ivan Mazovec, profesor na realki. Zadel ga je kap.

Nedeljski počitek v trgovinah z vinom na deželi. Ker je stopila nova naredba o

odpiranju in zapiranju trgovin v veljavo, smejo imeti veletrgovci z vinom na deželi svoje obratovalnice odprte ob nedeljah in praznikih le v času od 8. do 10. ure dop.

Volitev novega muslimanskega verskega poglavarja. Ker je bil nedavno na lastno prošnjo upokojen dosednji poglavar muslimanske cerkve v Jugoslaviji, so se pretekli teden vršile v Beogradu volitve novega skupnega verskega poglavarja. Izmed treh članov, ki so dobili največ glasov, je kralj potrdil za reis el ulmo muslimanske verske zajednice v Jugoslaviji g. Hadži Ibrahim Maglajlića.

400-letnico protestantske cerkve so obhajali o binkošnih v Banatskih Kraljevičih evangeličani naše države. Zbralo se je nad 10.000 vernikov iz vseh krajev Jugoslavije in 22 pevskih zborov. Svečane proslave so se udeležili zastopnik Nj. Vel. kralja ter zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Svečano mašo je bral evangelijski škof iz Zagreba dr. Popp.

Kolesarji in kolesarice Krškega polja! Dne 29. t. m. na dan sv. Petra in Pavla popoldne ob 3. uri bo na Zasapu na dvorišču Martina Pleterskega ustanovni občni zbor kolesarskega društva »Kodokope« (Kolesarsko društvo Krško polje). Vsi lastniki in lastnice koles, kakor tudi prijatelji tega za naš okraj važnega spornega društva se vljudno vabijo, da se ustanovnega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. — Predprijava sprejema Martin Pleterski v Cerkljah. Ker bo to društvo prvo te vrste v našem okraju, pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Društvo bo že tekom tekočega leta priredilo nekaj daljših izletov, za prihodnje leto je pa predvidena kolesarska dirka z večjo prireditvijo. Boljšim kolesarjem bo tudi odprta pot do mednarodnih dirk. Torej na svidenje dne 29. t. m. — Pripravljalni odbor.

Sanacija Zveze hrvatskih kmetijskih zadrug. Vlada je dala Zvezi hrvatskih kmetijskih zadrug pet milijonov za sanacijo.

Podlistek

Ivan Albrecht:

Muzikantovo maščevanje.

(Nadaljevanje.)

Beseda je izzvala mučno spogledovanje; kajti med žanjicami je bila tudi Miklavova Lenka — in o Andreju, njenem očetu, je trdil marsikdo, da zadnja leta ni čisto pri pravi pameti.

Mladenka je zardela in si v zadregi potegnila ruto globoko na oči. Tomažinka pa je skušala hitro napeljati pogovor drugam, toda še predno je spregovorila, je bilo spet slišati Hano:

— Vesela sem na svet',
slišim ptičke pet',
one nas učijo,
kak moramo živet'.

Z njive je slepotica zavila na senožet in krenila po bregu v gmajno, da je ni bilo več moči videti, a njen glas je le še božal žanjice. Kakor osemnajstletna mladenka je prepevala:

— Prav žiher mi verjameš,
da sam'ga tebe imam,
le dol se k meni vsedi
na mojo desno stran. —

Prav iz dalje je potlej še zadržtelo:

— En nožek bom vzela,
bom srček načela,
da bom dobila
tri kaplje krvi —

Potlej je glas zamrl v brežini, a Strženova Urša se je začudila:

»Koliko le neki bo stara tale Hana, da ji še take roje po glavi?«

»Kaj malega bo imela čez štirideset,« je povedala Tomažinka, »pa bi ji jih človek še toliko ne prisodil.«

»Včasih je res morala biti lepa ta reva,« je menila Miklavova, nakar so starejše ženske navprek jele hvaliti Hanino nekdanjo lepoto.

»Kakor gartroža je bila,« je rekla Pucovka.

»Živa podoba svoje matere,« je zatrjevala druga.

Medtem ko so žanjice v gostoleči zgovornosti opisovale vse prednosti Hanine lepote, je Tomažinka pomignila Lenki in ji skrivnostno zaupala:

»Očeta sva našli z materjo —«

»Kje?« je prebledela Miklavova.

Tomažinka je šepetaje mirila:

»Nič se ne prestraši, saj ni nič hudega!

Pri nas v klonici je bil zakopan v praproti —«

»Pa zdaj?« je trepetalo dekle.

»Domov je šel z materjo, ki ga je prišla iskat,« je povedala gospodinja in takoj za tem jela govoriti o nadležnem osatu; kajti žanjice so bile medtem že območnikile in so rado vedno vlekli na ušesa, kaj ima Marjeta povedati Miklavovi.

Lenka ni mogla zakriti razburjenja. Prsteno rumena je bila v obraz, tresla se je in srpa ni več imela v oblasti. Bolj se je premagovala in zatajevala, bolj živo je videla očeta pred seboj. Naenkrat jo je zaskelilo in iz leve dlani se ji je ulila kri.

»Jejhata no, kaj pa počneš, Lenka,« jo je prva zapazila Strženova in hitro poskušala nezgodo omiliti s šalo: »Ali se bojiš, da bi

nam ovsu zmanjkalo? Saj ga imamo do trdne teme dostil!«

Tedaj je Lenka spoznala, da se je vžela. Bilo je je sram, posebno še potlej, ko je zagledala prihajati Tomažinovega Toneta, ki se je že na kraju njive smehljaj, češ:

»Sem mislil, da prihajam snopje vezat, pa bo treba le roke!«

»Oh, češmin zbadljivi,« so ga obsule grabljice, »tebi tudi vse prav pride. Če bi našel katero mrtvo, bi se tudi smejal, jeli?«

»Seveda bi se,« je še vedno v smehu odvrnil Tone, »ko bi se pa že v naprej veselil sedmine!«

Vzlic temu je že grede nasmukal doberšen šop osata in je takoj stopil k Lenki ter ji otisnil perja nad ramo. Zeleni osatov sok je sicer povzročal dekletu skeleče bolečine, toda kri je takoj nehala teči. Tomažinka je medtem mladenki odvezala beli predpasnik in ji temeljito zavezala rano z njim.

»Zdaj bi pa laglje pestovala nego žela,« se je smejal fant, a njegov topli pogled je povedal dekletu, da se roga samo beseda.

»Malo sedi,« je dejala Tomažinka.

Lenka se je obotavljala, Tone pa hitro:

»Čakaj Lenka, da povežem nekaj snopja! Znosim ga na kup, da boš za njim lahko v senci.«

»Saj le ni res tako vščeneč,« je z nasmeškom pripomnila Pucovka Urši, ki ji je zdaj nenadoma čisto vzelo besedo. Natihoma je zavidala Lenko in bi bila rada deležna njene rane in bolečin, da bi le smela biti takole v fantovem varstvu kakor Miklavova.

Tone je medtem odpeljal Lenko na kraj njive, češ:

»V sredi ne bova začenjala, ko je s kraja dosti dela! Kar z menoj pojdi, da me ne bo samega strah!«

Obsodba razbojnikov. Pred sodiščem v Čačku je bila te dni obsojena roparska tolpa razbojnika Čumića. Obsojenih je bilo 30 roparjev na skupno 396 let težke ječe in 56 mesecev zapora. Največjo kaznen je dobil Rajko Radosavljević, ki je bil obsojen na 138 let robije, za njim pa Čedomir Radojičić s 108 let robije.

Obsojen bivši sodnik. Pred bihaškim okrožnim sodiščem v Bosni se je vršila te dni razprava proti bivšemu sodniku Jakobu Milinu, ki je bil obtožen, da je poneveril 69.408 Din državnega denarja. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe.

Gasilska razstava. V prostorih ljubljanskega velesejma se bo vršila od 1. do 4. avgusta t. l. velika gasilska razstava, ki bo nazorno pokazala razvoj gasilstva. Razstavljeno bo gasilsko orodje od prvega početka, to je od najnavadnejših ročnih gasilskih priprav do današnjih najmodernejših motornih brizgaln. Vsi, posebno pa gasilci, si naj razstavo ogledajo.

Dete z žabjo glavo. V vasi Turo v bližini Srbobrana je rodila žena kmeta Obradova nenavadno dete z žabjo glavo. Imela je že prej tri otroke, ki so bili vsi zdravi in normalni. To pot je pa imel otrok žabjo glavo z dolgimi ušesi in očmi vrh glave. Novorojenček je k sreči živel samo par ur. Zdravniki iz Srbobrana so hoteli nenavadno dete prevzeti za kemični laboratorij, toda oče tega ni dovolil.

Italijanski nastopi proti Jugoslaviji. Te dni so se vršila v mnogih italijanskih mestih velike manifestacije (proslave) fašističnega dijaštva. Pri tej priliki je prišlo ponekod do težkih izgredov proti Jugoslaviji. Tako je fašistično dijaštvo v mestu Bariju obmetavalo grb na našem poslanstvu s kamenjem in črnilom, razbili so okna in klicali proti Jugoslaviji in Francoski, nakar so zažgali jugoslovansko in francosko zastavo.

Smrtna nesreča v triglavskem pogorju. Večja skupina nemških hribolazcev je skušala pretekli teden preplezati nevarne stene Triglava. Vслед slabih potov, ki so še vsa debelo zasnežena, se je pripetila turistom nesreča, ki je zahtevala življenje Heinza Müllerja, akademik Ervin Lüddecke pa je dobil težke telesne poškodbe.

Med jim je dišal. V noči od 6. na 7. junija so vdrli neznani tatovi v čebelnjak Franca Jevšnika v Kozjem in odnesli kanto z 20 kg medu. Zakaj sami ne gojijo čebel, da sličijo za tujim blagom. Ali je res že komunizem tukaj?

Hvaležni Bogu za vspele zločine. Znano je, da južno-italijanski banditi in razbojniki pred vsakim zločinom gredo v cerkev in se priporočijo Bogu za dober izid, ali dajo za mašo v »dober« namen. Kakor italijanski razbojniki, tako so tudi kitajski roparji izkazali veliko hvaležnost svojemu bogu, da jih je spremljal s svojo srečno roko pri raznih ropih, umorih, požigih in ugrabitvah uglednih oseb, za katere so dobili visoke odkupnine. Dve najštevilnejši roparski tolpi sta zgradili na visoki planoti med mestoma Vuliangho in Tuanstuan prekrasen tempelj v znak hvaležnosti bogovom za vse posrečene lumparije, od katerih so razbojniki postali bogati.

Dijak ustrelil profesorja. Na angleškem vseučilišču v Cambridgeu je dijak Potts ustrelil v prepiru vseučiliškega profesorja Aleksandra Wolastona ter nekega policijskega agenta, ki je v istem trenutku stopil v sobo, da bi pozval dijaka na policijo radi zaslišanja. Naposled je nameril samokres še sebi na prsa ter se smrtno nevarno ranjen zgrudil na tla poleg svojih žrtev. Vzrok zločina je bila neka deklica na vseučilišču, v katero sta bila zaljubljena oba, dijak in profesor.

Asfaltna cesta Beograd—Zagreb. — Uradno poročajo: V ministrstvu javnih del je bil te dni dogotovljen načrt za zgradbo asfaltirane avtomobilske ceste Beograd—Zagreb. Proračun znaša 200 milijonov dinarjev. Za pričetna gradbena dela je že odobren kredit v znesku 20 milijonov, nadaljnji krediti pa se bodo odobrili po stanju in napredku gradbenih del. Gradnja ceste bo trajala predvidoma dve leti. Zaposlene bodo v prvi vrsti domače delovne sile, zlasti prebivalci iz pasivnih pokrajin in brezposelni, tako da bo izvajanje teh del služilo obenem v omiljenje brezposelnosti in gospodarske krize.

Nesreča na morju. V bližini Bostona ob ameriški obali se je dogodila težka nesreča. Potniški parnik »Fairfax« je trčil ob tovorniško ladjo »Pinthis«, ki je bila nатовorjena s petrolejem. Tovorniška ladja se je vsled eksplozije petroleja vnela in se v nekaj trenotkih potopila s celo svojo posadko. Goreči petrolej je pa povzročil požar tudi na potniški ladji in je 11 potnikov zgorelo. Utinilo in zgorelo je vseh oseb posadke in potnikov 46.

Zopeč polom na newyorški borzi. Dne 11. junija je prišlo nenadoma do silnega padca vrednostnih papirjev tako, da so znašale zgube okrog 4 milijarde dolarjev ali 22 milijard dinarjev.

Učiteljica zgorela v šoli. Na Dunaju je zgorela vpricho učenka na učiteljsčju učiteljica Jera Hammerschlag. Pripravljala je neke fizikalne poskuse, pri tem ji je eksplodirala steklenica s špiritom. Plamen je naenkraf objel njeno obleko ter je začela goreti kot baklja. Težkim opeklinam je kmalu podlegla.

Boj proti koblicam. Iz Rumunije je priletela v Banat velika množina koblic ter se spustila na nekem travniku in ga povsem pokončala. Predno pa se je roj koblic preselil drugam, so polili travnik s petrolejem in ga zažgali ter tako uničili zelene roparje.

Ognjenik Krakatau je pričel zopet živahneje delovati in bruhati lavo iz svojega žrela. V bližini ognjenika se je prikazal iz morske gladine mal otok, ki je nastal o priliki bruhanja Krakataua l. 1928., a se je nato kmalu pogreznil pod morsk gladino. Ognjenik se nahaja v bližini otoka Jave in je znan iz leta 1883., ko se je pojavilo največje bruhanje v novejši zgodovini, ob kateri priliki se je gora čez pol razklala in je povzročilo tako valovanje morja, da je izgubilo 20.000 ljudi življenje.

Letalska nesreča na Češkoslovaškem. V Karlovih varih se je vršil pretekli teden sestanek Masarykove letalske zveze. Ob tej priliki je izvajal najboljši češkoslovaški pilot Malkovski vratolomne vaje s svojim letalom v zraku. Iz višine 500 m se je nenadoma zrušil na zemljo in se smrtno ponesrečil.

Italijanski zunanji minister Grandi je te dni obiskal Varšavo in tam posečil poljskega zunanega ministra Zaleskega, predsednika republike. Poljsko časopisje trdi, da posej Grandija v njihovi prestolici ne pomenja preorientacije zunanje politike Poljske.

Rokavskega podmorskega tunela ne bo. Angleška vlada se je izrekla proti zgraditvi tunela pod Rokavskim prelivom med Anglijo in Francijo. Vlada utemeljuje odklonitev iz vojaškega pa tudi iz gospodarskega razloga in misli, da je to le poskus, ki bi naprtil Angliji velika bremena, dočim bi ne imela sorazmernih koristi od njega.

Rumunski avtomobilisti v Sloveniji. — Pretekli teden je prispela v Slovenijo večja skupina rumunskih avtomobilistov od rumunskega avto-kluba. Vodi jih predsednik

kluba in bivši zunanji minister Mithileau. Slovenci so goste povsod lepo sprejeli in pozdravili. Po kratkem postanku v Ljubljani so se odpeljali na Bled, kjer jih je sprejela tudi Nj. Vel. kraljica.

Borzno razsodišče v Ljubljani. Z ozirom na sodne počitnice se v času od 15. julija do 25. avgusta pri borznem razsodišču ne bodo vršile usne razprave, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

Vlak pretrgal voz. Neki voznik je peljal s parom konj opeko. Ko je v bližini grosupeljske železniške postaje hotel peljati čez železniški tir, je voz običal na progi in ga konja nista mogla premakniti. V tem je privozil proti postaji vlak, ki je voz prerezal na dvoje, konji pa so ostali nepoškodovani.

Sokolska prireditel v Celju. V nedeljo se je vršil v Celju zlet tamošnje sokolske župe v proslavo 40 letnice Celjske sokolske župe in 20letnice Sokolskega društva v Celju.

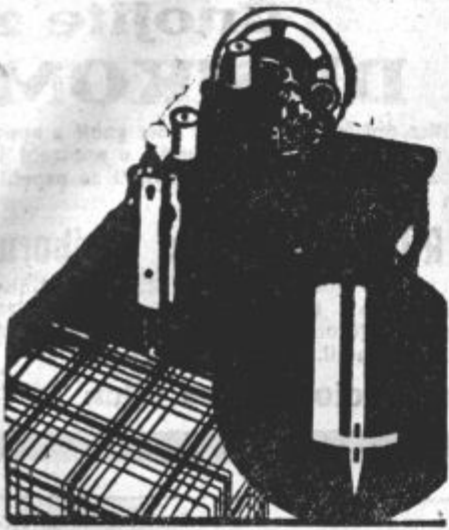
Zaplenitev avtomobila, ki je vozil tiho-tapsko blago. V vasi Lupoglavi je orožništvo izvršilo te dni preiskavo pri nekem avtomobilu, ki se je slučajno pokvaril in moral radi popravila dalj časa tam ostati. Ker so neznani razbojniki nekaj dni prej izvršili v tej vasi velike tatvine, so ljudje osumili avtomobiliste, katerim se je pripetila nezgoda ter obvestili orožnike. Ti so preiskali avto in našli v njem velike količine saharina in cigaretnega papirja. Potnika, ki sta se vozila za avtom, sta pobegnili, šoferja so pa aretirali in avto z vtihotapljeno robo zaplenili.

Jugoslovanska gasilska zveza je imela v nedeljo svojo redno letno skupščino, ki je bila posvečena rešitvi perečih vprašanj naših gasilcev in pripravi za letošnji kongres. Skupščine se je udeležilo 32 žup po 74 delegatih. Zveza je štela koncem l. 1928/29 644 društev. Po tem času je bilo ustanovljenih še 31 društev, tako da šteje danes J. G. Z. 675 društev. Razen nekaj prekmurskih in kočevskih društev so združena vsa gasilska društva Slovenje v Jugoslovanski gasilski zvezi. Po obširnih in izčrpnih poročilih zvezinih funkcijonarjev je skupščina izvolila za častne člane gg. Josipa Turka, Jerneja Vengusta, L. Muzka, Fr. Pristovška, Iv. Rusa, Iv. Rakošeta, K. Gologranca, J. Arharja, Fr. Lajovca, Fr. Hanzeliča in J. Hojana.

Polinska

**Priporočila
svoje izvrstne izdelke**

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.
Zastopnike sprejemamo povsod.

Požar na Teznu. V tovarni »Kovina« na Teznu pri Mariboru je nastal pretekli teden požar, ki je popolnoma uničil največje obratovalno poslopje. Gasilci so požar omejili, da se ni ogenj razširil še na ostala poslopja tovarne. Skoda znaša 3 milijone dinarjev in je krita z zavarovalnino.

Atentat na Rotschilda. Milijonarju Rotschildu v Parizu je nekdo poslal poštni paket. Predno pa je pošiljatev dospela naslovniku v roke, je paket eksplodiral. Policija je uvedla strogo preiskavo, ker gre očitno za poskušen atentat na znanega bankirja.

Kmetovalci! — Vaš najboljši prijatelj in svetovalec je dobra kmetijsko-strokovna knjiga. Zato se obračajte na Kmetijsko tiskovno zadrugo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, ki vam bo take res dobre knjige takoj preskrbela. Na zalogi ima n. pr.: »Naša zelenjad« (vrtinarstvo), »Naša prašičja reja«, »Umno kletarstvo«, »Kmetovalčev svetovalec«, »Sadjarstvo« itd., itd. Naročite in čitajte!

Sejmi.

- 22. junija: Sv. Jurij ob j. ž., Sevnica, Šoštanj.
- 23. junija: Bučka, Tržiše.
- 24. junija: Metlika, Sv. Jur pod Kumom, Črmošnice, Drnovo, Škofja Loka, Bohinjska Bistrica, Rovte, Mirna, Češnica, Ribnica, Višnja gora, Št. Jurij ob Taboru, Konjice, Laško, Sv. Lenart v Slov. gor., Podsreda, Žetale, Stras, Ljubno, Murska Sobota.
- 27. junija: Radeče pri Zid. mostu, Struge, Ponikva, Beltinci.

KAJ SE NISO ZNAŠLI?

Gospodična: »Kaj so že vse ljudje znašli: brzovaj brez žice, vožnjo brez konj, smodnik brez dima itd.«

»Gospod: »Ampak tega, kar je najlepše pa le še niso izumili.«

Gospodična: »In kaj je to?«

Gospod: »Doto brez neveste.«

**! Kmetje, !
! kmetice !**

Podpirajte trgovce, ki
oglašajo v našem listu

PRVOVRSTNE

„Kajetan“

z zlato peto

„Jugoslovanske“

„Turške“

in

„Naravnosive“

z garancijo ter prvovrstne
brusne kamne ima v zalogi

EKONOM

osrednja gosp. zadruga

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 7

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

Naročajte
**»KMETSKI
LIST«**

Širite „Kmetški list“!

Kmetški hranilni in posojilni dom v Ljubljani
naznanja, da je dolgoletni načelnik predstojništva njega podružnice v Kamniku, gospod

JOSIP KENDA

posestnik itd.

dne 13. t. m. nenadoma preminul.

Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 15. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Kamniku na pokopališče na Žalah.

Bodi blagemu pokojniku, ki si je pridobil za zavod nevenljivih zaslug, ohranjen časten in hvaležen spomin.

Ljubljana, dne 16. junija 1930.

Načelstvo.

Nudim
prima **cement**
DALMATINSKI
znamke Titan in Dalmatia
ter Dovje-Mojstrana po
najnižji ceni.

dalje vse vrste žeblje, trsje za strope, žico, kakor tudi moko, žito in razna krmila. Gašeno in negašeno apno dobavljam. Na željo dostavim tudi na dom, po primerni ceni!

Ljudevit Sirc, Kranj

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Večletna garancija!
Pouk v voženju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najboljšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUSE«, katere sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna saloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Čudežni balzam.

Iskreno se Vam zahvaljujem za Vaš čudežni RADIO-BALZAM, s katerim sem odpravil 11 let stare kurje oči in bradavice. Tudi sem priporočal drugim prijateljem Vaše dobro sredstvo. S spoštovanjem: Ivan Vidovič, posestnik in lovec, Slatina 36.

Rešite se tudi Vi kurjih oči, bradavic, trde kože itd. s čudežnim RADIO-BALZAMOM!

Lonček, 10 Din (predplačilo) ali 18 Din na povzetje, pošlje R. Cotič, Ljubljana VII., Kamniška ul. 10a. — Vsak lonček ima jamstvo.

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI
EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

Pošljite nam takoj Vaš
naslov!

Dnevno 200 do 300
dinarjev in še več
lahko zaslužite z de-
lom v Vašem doma-
čem kraju. Znamko za
odgovor:

»Tehnac družba, Ljub-
ljana, Mestni trg 25/L.

Upozorite

tudi Vaše znance,
da jih hočem za
vedno povsem za-
stojno osvoboditi
neugodnega
znojenja nog,
pa naj se to zno-
jenje pojavilo še v
tako toplih polet-
nih dneh. Ni to ni-
kako zdravilo, ne-
go povsem jedno-
staven naravni po-
stopek. — Prosim
znamke za odgo-
vor.

J. Lustig, Osijek,
Krešmina ulica.

NAJ TAKOJ JAVIJO

svoj točni naslov osebe, ki se hočeje od nas naučiti lepega, snažnega in lahkega bivšega obrta, da si tako najdejo stalno in vrlo plodonosno domačo delo in postranski zaslužek. Javijo na jse samo oni, ki razpolagajo z vsoto najmanj 3650 Din, da si zamorejo tako nabaviti za to potrebni stroj. Pouk je brezplačen, zaslužek 10 do 12 Din na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg privatnih naročnikov lahko vsakdo dela tudi za našo tvrdko, ker tudi mi vsak čas za gotov denar prevzamemo vsako količino izgotovljene robe, zakar jamčimo tudi pismeno. Za odgovor je treba priložiti znamko.

Grauert, tvornica strojev d. d., Generalno zastopstvo in skladišče, Osijek I., Krešmina

Najboljšo medro galico (Montecatini), garantirano 98, 99%, nudimo pri odjemu cellega vagona franko vsaka postaja v Dravski banovini po ceni Din 7-75 za kg. Pri odjemu na drobno Din 7-95 za kg franko skladišče Ljubljana. »EKONOM«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vas vodi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika saloga —
SUKNENEGA BLAGA
na moške in ženske obla-
ke. Lepa izbira svetlih
in temnih. Krojači in
šivlje, pišite po vso!

Laneno
olje
Firnež
Emajlne in
ostale lake
Olinatne
barve

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Novl-Sad Lastnik: Franjo Medić

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poš. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavljavi: „Kmetški dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi premičnim in vrednostnim papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ure.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3